

Міністерство освіти і науки України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

Навчально-науковий інститут фінансів,
економіки, управління та права

Державна установа «Інститут економіки та прогнозування Національної
академії наук України» (Україна)

Інститут демографії та проблем якості життя
Національної академії наук України (Україна)

Херсонський навчально-науковий інститут (Україна)

Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова (Україна)

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова (Україна) Навчально-
науковий інститут «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського

Національного університету імені В.Н. Каразіна (Україна)

Центр міграційних досліджень Варшавського університету (Польща)

Вільнюський технічний університет імені Гедимінаса (Литва)

Університет в Нове Місто (Словенія)

Інститут інновацій «Ідея» (Латвія)

Тракійський університет (Болгарія)

СУЧАСНА ЕКОНОМІЧНА НАУКА: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної
Інтернет-конференції з міжнародною участю
07 листопада 2024 року

Полтава 2024

<https://doi.org/10.1080/09537287.2023.2197851>

2. Gustafsson, E., Jonsson, P. and Holmstrom, J. (2021). Reducing retail supply chain costs of product returns using digital product fitting, *International Journal of Physical Distribution & Logistics Management*, Vol. 51 No. 8, pp. 877-896. <https://doi.org/10.1108/IJPDLM-10-2020-0334>

3. Jagtap S, Bader F, Garcia-Garcia G, Trollman H, Fadiji T, Salonitis K. (2021). Food Logistics 4.0: Opportunities and Challenges. *Logistics*, 5(1):2. <https://doi.org/10.3390/logistics5010002>

4. Loske, D., Klumpp, M. (2020). Verifying the effects of digitalisation in retail logistics: an efficiency-centred approach. *International Journal of Logistics Research and Applications*, 25(2), 203-227. <https://doi.org/10.1080/13675567.2020.1815681>

УДК 338.24:[502.131.1:620.925](477)

Теодоріна Турлакова, доктор, професор
Економічний університет в Варні, Болгарія,
Валявський С.М., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

РОЛЬ БІОЕКОНОМІКИ В СИСТЕМІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ

Лінійна модель економіки залежить від викопних ресурсів, які використовуються як сировина. Вхідна сировина, побічні продукти та продукти, що використовуються у процесах виробництва і споживання, у кінцевому підсумку стають відходами, які повторно вже не використовуються. Наслідки такої нестійкої промислової системи призводять до виснаження невідновлюваних ресурсів і велику кількість відходів.

Ключовою характеристикою циркулярної моделі економіки є те, що додана вартість ресурсів, матеріалів і продуктів максимізується, а кількість відходів мінімізується. Відходи повторно використовуються з дотриманням ефективної процедури та ієрархії поводження з відходами та побічними продуктами.

Таблиця 1

Порівняння ефектів лінійної та циркулярної економіки

Ефекти лінійної економіки	Ефекти циркулярної економіки
– досягнення економічних цілей без врахування соціальних та екологічних обмежень або зовсім ігноруючи їх; – залежність від природних ресурсів, особливо викопних; – збільшення витрат на видобуток	– скорочення споживання природних ресурсів, підвищення ефективності їх використання; – зменшення кількості відходів, що підлягають утилізації

<p>дефіцитних природних ресурсів і зростання їх вартості;</p> <ul style="list-style-type: none"> – обмеження доступу суб'єктів господарювання та споживачів до цих ресурсів; – максимізація утворення відходів і забруднення навколишнього середовища; – збільшення ланцюгів і мереж поставок безповоротно втрачених ресурсів; – збільшення кількості відходів, що підлягають утилізації; – негативний вплив діяльності людини на біосферу та атмосферу. 	<p>завдяки повторному їх використанню;</p> <ul style="list-style-type: none"> – зменшення використання токсичних хімічних речовин; – розвиток екоінновацій; – збільшення ВВП завдяки новим циркулярним видам діяльності; – збільшення кількості робочих місць, які потребують знань, кваліфікації та здібностей для переробки відходів.
---	---

Безсумнівним наслідком економіки замкнутого циклу є можливість економічного розвитку за рахунок одночасної мінімізації виснаження ресурсів,. Іншими словами, шляхом повторного використання та переробки циркулярна модель економіки може сприяти відокремленню економічного зростання від використання природних ресурсів.

Проблеми сталого розвитку можна вирішити, перейшовши до економіки, заснованої на відновлюваних біологічних ресурсах, які виробляються та перетворюються на інші біопродукти з високою доданою вартістю, включаючи енергетику. Це питання пов'язане з біоекономікою. Необхідність впровадження біоекономіки стала передумовою реалізації принципів циркулярної економіки.

Потенційні переваги такого підходу відносно швидко стали помітними,. Слід враховувати економічні, соціальні та екологічні наслідки, такі як: збільшення ВВП та кількості нових робочих місць, скорочення викидів CO₂ та споживання природних ресурсів [1].

Таблиця 2

Потенційні переваги біоекономіки

Економічні переваги	Соціальні переваги	Екологічні переваги
<ul style="list-style-type: none"> – нові інвестиції, економічне зростання та внесок у регіональний розвиток; – освоєння нових ринків. – інновації; – зменшення собівартості виробництва продукції; – виробництво різноманітної продукції з одного джерела біомаси; – задоволення попиту інвесторів на стійкі 	<ul style="list-style-type: none"> – створення нових робочих місць, особливо а сільській місцевості; – додаткові джерела доходу для фермерів і біопереробних заводів; – підвищення якості –життя фермерів та 	<ul style="list-style-type: none"> – зменшення використання викопних ресурсів та залежності від дефіцитних ресурсів; – мінімізація утворення сміттєзвалищ і відходів, стає поводження з відходами; – зменшення викидів парникових газів; – переробка поживних речовин; – зменшення

виробничі процеси; – мінімізація волатильності цін на нафту та її впливу на прибутковість та інвестиційні рішення. – поліпшення співпраці в регіональних ланцюгах створення доданої вартості	працівників біопереробних заводів; – продовольча безпека.	використання нафти та синтетичних хімічних речовин; – підвищена екологічна свідомість
---	---	---

Впровадження циркулярної економіки, де біоресурси та біовідходи перетворюються на цінні продукти, слід сприймати як одну з найважливіших умов сучасного світу.

Для прискорення біоекономічного розвитку правомірно здійснювати стратегічні заходи, які зосереджуються на:

– побудові цілісної політики, яка при визначенні постулатів, цілей та інструментів у рамках економічної та галузевої політики враховує передумови концепції сталого розвитку;

– матеріальних інвестиціях, пов'язаних з інфраструктурою, та нематеріальних інвестиціях, які пов'язані зі знаннями, кваліфікацією, навичками в галузі охорони навколишнього середовища, переробки, екологічних технологій, біотехнологій, біоінженерії тощо;

– впровадженні правил партисипативного управління та діалогу між приватним, державним та неурядовим секторами.

Література

1. Національна асоціація цукровиків України. URL: www.ukrsugar.com

УДК 330

Васенко В.В., студентка,
Шевченко О.М., к.е.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ НАСЛІДКИ ПОРУШЕННЯ РИНКОВОЇ РІВНОВАГИ

Ринкова рівновага є важливою передумовою для стабільного функціонування економіки. Вона досягається тоді, коли запит на певний товар або послугу дорівнює пропозиції, а ціни знаходяться на рівнях, які досягаються і покупців, і виробників. Проте в реальному житті порушення ринкової рівноваги є досить поширеним явищем і може мати суттєві соціально-